

El primer de febrer de 1984 el castell de Montcada de Mequinensa va acollir els signants de la Declaració. En aquests vint anys la situació de la llengua catalana a la Franja de Ponent no ha millorat gaire.

Vint anys de la Declaració de Mequinensa

Després de vint anys de la Declaració signada per diversos ajuntaments de la Franja en defensa del català, la situació lingüística en aquesta zona no és gaire esperançadora.

El passat 1 de febrer es van complir vint anys de la signatura de la Declaració de Mequinensa per disset alcaldes de la Franja en defensa del català. L'efemèride, tanmateix, es compleix sense que hagi millorat gaire la situació de la llengua en aquestes dues dècades, sinó més aviat al contrari. Es dona la circumstància que aquest vintè aniversari ha coincidit amb la signatura d'una altra Declaració de Mequinensa, la que han firmat els consellers de Medi Ambient de Catalunya i Aragó, Salva-

dor Milà i Alfredo Boné, respectivament, per unir forces en l'oposició al transvasament de l'Ebre.

La primera Declaració de Mequinensa, signada l'1 de febrer de l'any 1984, la van subscriure els alcaldes dels ajuntaments d'Areny, Benavarri, Bonansa, Montanui, Pont de Montanyana, Tolba, Saidí, Fraga, Torrent de Cinca, Mequinensa, Faió, Nonasp, Favara, Calaceit, Vall-de-roures, la Codonyera i Valljunquera, juntament amb el llavors conseller de Cultura aragonès,

José Bada Panillo. Els objectius de la Declaració eren defensar i promociónar l'ús del català en aquests pobles de la Franja; remarcar-ne la importància històrica, rebutjar la denominació despectiva de *chapurreau*; instar al desenvolupament de l'Estatut d'Autonomia aragonès pel que respecta a la conservació i estudi de les diferents modalitats lingüístiques; i convidar els governs dels Països Catalans i de l'Aragó a incentivar-ne el coneixement i a assumir les normes de la gramàtica catalana sense que això comportés renunciar a les peculiaritats de la parla de cada poble. També es demanava a la Diputació General d'Aragó "que doni suport i foment a la producció literària autòctona i a tots els estudis i tesis que tracten de la problemàtica sociolingüística de la Franja Oriental d'Aragó", així com "que la Universitat de Saragossa, dins dels seus plans d'estudi i d'investigació, es faci càrrec de les necessitats culturals i lingüístiques d'Aragó". Els alcaldes que la subscriuen es comprometien a promoure l'ús del català en les respectives poblacions, a utilitzar retolació bilingüe i a escriure en les dues llengües els edictes, entre altres mesures. També demanaven que s'impartissin classes optatives de català a l'escola. La situació que es dona vint anys després d'aquesta declaració d'intencions és desoladora. Tot i que les circumstàncies permeten ser relativament optimistes pel fet que l'actual president de la Diputació General d'Aragó, Marcel·lí Iglesias, és un catalanoparlant de Bonansa, és evident que encara hi ha molta feina a fer en aquest camp.

Per a millorar la situació del català en aquesta part de la Franja s'han programat diverses activitats que se celebraran durant l'any 2004, coincidint amb l'efemèride del vintè aniversari de la Declaració, entre les quals es preveu la celebració del III Acampallengua al mes de juliol, la promoció d'accions per dotar les escoles de llibres en català i la preparació del Primer Campus per la Llengua, que es farà al mes de maig a Calaceit (Matarranya).

Anna Sàez